

Відокремлений структурний підрозділ «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет»	СИЛАБУС навчальної дисципліни Менеджмент освіти
	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність: 015 Професійна освіта (Охорона праці) Освітньо-професійної програма: Фахівець в галузі охорони праці та безпеки життєдіяльності, педагог Ступінь (рівень) освіти: бакалавр Дні занять та консультацій: згідно з розкладом Рік навчання: четвертий Семестр: 7 Кількість кредитів: 4
	Викладачі: Манейло О.Ю., викладач вищої кваліфікаційної категорії Електронна пошта: maneilooga@gmail.com https://sites.google.com/d/1aeFG-aszZiiPLGc_-VORJBUc7EG0iA9s/p/1_k91spvQmYy2qEL8NSPFPI2bnz3lcgKD/edit

Силабус складено на основі робочої програми навчальної дисципліни, обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії економічних дисциплін

Протокол від «___» _____ 20__ року № ___

Голова циклової комісії _____ Полтавченко Т.М.
(підпис)

«___» _____ 20__ року

Голова робочої групи
(гарант освітньої програми)

_____ Крюковська О.А.
(підпис)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни та результати навчання

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у здобувачів освіти системи знань про управління системами освіти, їх становлення, функціонування та розвиток, закономірності, принципи та методи управлінської діяльності керівника-менеджера навчального закладу, роль та методи ефективної управлінської діяльності керівника навчального закладу, усвідомлення специфіки навчального закладу як соціально-педагогічної системи, підготовка майбутніх фахівців до управлінської та кадрово-педагогічної діяльності.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є

- систематизація знань про освітні системи, ознайомлення здобувачів освіти із теоріями освітнього менеджменту, функціями, принципами, методами, завданнями менеджменту освіти;
- визначення понять «державне» та «внутрішнє» управління навчальним закладом;
- розкриття сутності процесу управління навчальним закладом, його складових та етапів;
- характеристика системи управлінської діяльності керівника навчального закладу, аналіз проблем, прогнозування розвитку системи управління;
- вивчення, аналіз розвитку ефективних управлінських моделей в освіті;
- визначення психологічних характеристик сучасного керівника навчального закладу;
- розкриття професійних якостей фахівців у галузі педагогічного менеджменту.

Предметом вивчення освітньої компоненти є теоретико-методологічні, науково-методичні та організаційно-педагогічні основи побудови функціонування, структурування та управління освітніми установами на регіональному, державному, міжнародному рівнях; засвоєння нової законодавчої бази у сфері освіти на створенні системи безперервної освіти, наближення до реальних потреб світового ринку праці; усвідомлення, що система управління сферою освіти стає державно-громадською, а нова модель управління є відкритою і демократичною, що призводить до модернізації змісту, форм, функцій і методів управлінської діяльності керівників закладів освіти конкретного типу і рівня, зокрема початкової ланки освіти. В предметному полі менеджменту в освіті розглядається широке коло питань з управління освітніми закладами: менеджмент як спеціальний вид діяльності в організаціях; менеджмент як одна із головних

функцій управління; менеджмент як наука в історичному вимірі; менеджмент в наукових дослідженнях вітчизняних і зарубіжних учених.

Пререквізити: передумовою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння базових знань з дисциплін «Психологія», «Дидактичні основи професійної освіти», «Педагогічна конфліктологія», «Виробнича практика», «Переддипломна практика», «Методологія та технологія організація педагогічних досліджень», виконання кваліфікаційної роботи, що сприятиме в подальшому формування науково-професійної компетентності працівників в галузі освіти.

Постреквізити: знання, отримані при вивченні дисципліни можуть бути використані при написанні бакалаврської кваліфікаційної роботи, а також знання з дисциплін «Філософія», «Педагогічна майстерність».

Методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, лекція), наочні, практичні (практична робота).

Форми та методи оцінювання: залік, письмовий контроль, усне опитування, тестовий контроль.

Компетентності та програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми

Е	Програмні компетентності
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	К 08. Здатність працювати в команді. К 09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. К 24. Здатність управляти комплексними діями /проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих. К 26. Здатність забезпечити якість освіти і управління діяльністю закладу освіти, відповідно до

	спеціалізації
Програмні результати навчання (РН)	<p>ПР 12. Уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.</p> <p>ПР 17. Виконувати розрахунки, що відносяться до сфери професійної діяльності.</p> <p>ПР 21. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.</p> <p>ПР 24. Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях галузі/сфери.</p>

Заплановані результати навчання:

- розуміння сутності управління, сфери і типів управління; теорій управління та педагогічного менеджменту; особливості управління освітніми організаціями та навчальними закладами; зарубіжні й вітчизняні теорії управління та педагогічного менеджменту; сутності процесу управління, функції, методи, принципи, методи педагогічного менеджменту, принципів державної політики в галузі освіти; знання про систему освіти України, її керуюча та керована підсистеми; система державного управління навчальним закладом, міжнародні, державні та регіональні законодавчі документи, нормативні локальні акти, які визначають стратегію розвитку та життєдіяльності системи освіти; функції внутрішнього управління навчальним закладом, роль керівника в управлінській системі освіти, складові портрету сучасного керівника закладу освіти на принципах особистісно орієнтованої освіти; нові освітні управлінські технології, освітні інновації системі; форми підвищення кваліфікації та атестації педагогічних кадрів;

- уміння аналізувати політику України щодо розвитку освіти, аналізувати та впроваджувати ефективні управлінські моделі в закладах освіти, користуватись змістом теорії освітніх систем, визначати мету, завдання та методи управлінської діяльності керівника навчального закладу, застосовувати на практиці ефективні управлінські моделі та технології в діяльності навчального закладу, планувати, моделювати й аналізувати

педагогічний процес, здійснювати психолого-педагогічну діагностику і проектувати педагогічну ситуацію, раціонально вибирати оптимальні форми управління, творчо вирішувати педагогічні задачі, вивчати і накопичувати професійно-педагогічний досвід управління системою освіти, спостерігати, виявляти, узагальнювати та оцінювати результати управління системою освіти, аналізувати структуру школи як соціально-педагогічної системи; користуватись теорією комунікацій спілкування, вибудовувати власний імідж успішного менеджера та імідж керівника, постійно підвищувати свою педагогічну культуру; використовувати досягнення педагогічної науки і практики у власній діяльності, складати орієнтовні плани розвитку середніх навчальних закладів різних типів, аналізувати дії керівників навчального закладу, які є успішними менеджерами освіти і своєю діяльністю сприяли успішному розвитку закладу;

- оволодіння методами аналізу, проектування та розробки ефективних освітніх систем; аналізу власної професійно-педагогічної діяльності та вибору оптимальної стратегії підвищення своєї кваліфікації; використання сучасних технологій управління педагогічним колективом; технологією використання знань в організації навчального процесу; індивідуальними і груповими технологіями прийняття рішень в управлінні; управлінською культурою; мотивацією до здійснення управлінської діяльності та бажанням до підвищення кваліфікації.

У результаті засвоєння дисципліни здобувачі повинні знати:

- методологічні основи, теоретичне та практичне значення основ освітнього менеджменту в педагогічній науці;
- категоріально-понятійний апарат з курсу дисципліни, його генезу;
- змістовні лінії курсу на рівнях: репродуктивному, адаптивному, конструктивному, творчому, дослідницькому, оцінно-узагальнюючому, психолого-емоційному, суспільно-значущому, мотиваційному;
- логіку управлінського процесу в закладі освіти як складову педагогічного процесу;
- відмінність та особливість реалізації управлінських функцій в філософії управління;
- міждисциплінарний підхід у дослідженнях з освітнього менеджменту;
- особливості використання основ управління закладом освіти в історико-педагогічних дослідженнях, зокрема, в контексті історичної ретроспективи.

Повинні вміти:

- обґрунтовувати актуальність педагогічного дослідження в сфері освітнього менеджменту, враховуючи нормативно-правові регулювання та

управління в освіті на різних рівнях та різних періодах розвитку педагогічних знань, явищ, концепцій, реформ;

- застосовувати на практиці концепції в сфері менеджменту освіти, розроблених та обґрунтованих як вітчизняними так і зарубіжними вченими в галузі педагогіки, соціології, економіки, управління та адміністрування, психології та іншими науками;

- розглядати освітній менеджмент як складову професійної підготовки, що має на меті вивчення змісту і методів управління закладом освіти відповідного рівня і типу, розкриття особливостей організації та управління освітнім процесом у системі початкової освіти. При цьому виходити з того, що управління закладом освіти - це діяльність, спрямована на планування, на розробку рішень, організацію контролю з метою ефективного виконання мети, завдань, функції закладу, класу, об'єднання на основі реального аналізу та підведення об'єктивних підсумків.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Лекції (ЛК): 44 годин

Практичні заняття (ПР): 12 годин

Самостійна робота (СР): 64 годин

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.	Тема	Зміст теми	Завдання/ Форми контролю
	IV курс, VI семестр		
	Модуль I Менеджмент у системі освіти: становлення, стан, напрями		
1	Тема 1. Поняття управління та педагогічного менеджменту, його функції та принципи	Менеджмент як наука, його предмет, мета, завдання. Професійність викладача як проблема педагогічного менеджменту. Елементи організації та процесу управління. Визначення основних понять.	Самостійне опрацювання літератури Індивідуальні питання
2	Тема 2. Система	Регламентація діяльності	Тести, індивідуальні та

	управління освіти в Україні	закладу освіти в Законі про освіту Принципи освіти. Структура навчальних закладів. Структура державного управління освітою. Зміст діяльності закладів освіти нового типу.	групові завдання
	Модуль 2 Управління навчальним закладом. Керівник навчального закладу		
3	Тема 3. Навчальний заклад як об'єкт управління	Вироблення і прийняття управлінських рішень. Інформаційне забезпечення процесу управління. Прямий та опосередкований шляхи управління. Принципи освітньої політики України.	Самостійне опрацювання літератури Індивідуальні питання
4	Тема 4. Управлінська діяльність керівника навчального закладу	Роль та функції адміністратора в системі освіти. Вимоги до характерологічних, особистісних, професійних рис керівника. Стиль керівництва. Сутність і структура управлінської культури менеджера освіти.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання
5	Тема 5. Підвищення кваліфікації та атестація педагогічних кадрів	Аналіз результатів діагностичних досліджень атестаційних матеріалів. Карта професійно значимих властивостей педагога як модель трьох рівнів його професійності. Діагностика особистості викладача і моніторинг його освітньої діяльності. Форми підвищення кваліфікації та перепідготовки.	Ситуаційні, проблемні завдання, Тести, письмові відповіді
6	Тема 6. Інноваційний підхід у педагогічному менеджменті	Інновації в системі освіти. Участь освітніх закладів в інноваційних процесах. Особливості освітнього закладу, який працює в інноваційному режимі. Посилення додаткових функцій менеджменту в умовах управління інноваціями. Методи інноваційного менеджменту в освітніх закладах.	Самостійне опрацювання літератури Індивідуальні питання
			Іспит

4. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Шоутен Т., Даниленко Л.І., Зайченко О.І., Софій Н.З. Менеджмент керівників закладів дошкільної і початкової освіти / За заг. ред. Л. Даниленко. Всеукраїнський фонд «Крок за кроком». — К.: СПФО Парашин К.С., 2009. — с.112.

Додаткова література:

1.Закон «Про вищу освіту» (2014)

2.Закон «Про освіту» (2017)

3.Закон «Про загальну середню освіту» (2019)

4.Черниш А.П. Менеджмент освіти: Навчальний посібник. — К.: Видавництво «Університет» КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2008.

5.Мармаза О.І. Менеджмент освітньої організації / О. І. Мармаза. — Х.: ТОВ «Щедра садиба», 2017. — 126 с.

6. Педагогічний менеджмент : навчальний посібник / В. Е. Лунячек. — 2-е вид., випр. — Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2015. — 512 с

Електронні підручники:

1. Черниш А.П. Менеджмент освіти: Навчальний посібник. — К.: Видавництво «Університет» КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2008. — URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/7034/1/A_Chernysh_NP_OM_IS.pdf

2.Мармаза О.І. Менеджмент освітньої організації / О. І. Мармаза. — Х.: ТОВ «Щедра садиба», 2017. — 126 с.

URL: <http://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/1763/1/%D0%9C%D0%B0%D1%80%D0%BC%D0%B0%D0%B7%D0%B0%20%D0%9E.%20%D0%86.%20%D0%9C%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D1%97%20%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97%20.pdf>

5. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни представлена в додатку до силабусу.

Витяг з додатку:

1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Політика щодо академічної доброчесності регламентується Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі Дніпровському фаховому коледжу інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>).

У разі порушення здобувачем освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

2. Політика щодо перескладання. Перескладання іспиту чи заліку відбувається із дозволу директора коледжу за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

3. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку. Порядок повторного проходження здобувачами освіти контрольних заходів урегульовані Положенням про організацію освітнього процесу (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennya-20-pro-org.-osvit-pr.pdf>)

4. Відвідування занять. Відповідно до Положення про індивідуальний графік навчання студентів Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» допускається можливість вільного відвідування здобувачами освіти лекційних занять та самостійного опрацювання навчального матеріалу, передбаченого програмою відповідної навчальної дисципліни. Відвідування інших видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

6. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Максимальна кількість балів протягом семестру становить 100. Семестровий контроль за дисципліну проводиться у формі семестрового заліку.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала оцінювання: ЄКТС			Шкала оцінювання: національна
	Оцінка ЄКТС	Пояснення	для заліку	Оцінка за національною чотирибальною шкалою
90 – 100	A	ВІДМІННО – здобувач освіти володіє глибокими і дієвими знаннями навчального матеріалу, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; вільно володіє науковими термінами, уміє знаходити джерела інформації, аналізувати їх та застосовувати у практичній діяльності або у науково-дослідній роботі; здатний за допомогою викладача підготувати виступ для студентської наукової конференції, визначити програму своєї пізнавальної діяльності.	зараховано	відмінно
82-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – здобувач освіти володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних умовах, може робити аргументовані висновки, практично оцінювати окремі нові факти, явища, процеси. Вирішує творчі завдання, здатен сприймати іншу позицію, як альтернативу, знає суміжні дисципліни, в навчанні користується додатковими джерелами інформації. Відповідь його повна, логічна і обґрунтована.		добре
74-81	C	ДОБРЕ – здобувач освіти володіє достатньо повними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних умовах; розуміє основоположні теорії і факти, логічно висвітлює причинно-		

		наслідкові зв'язки між ними; вмiє аналізувати, робити висновки з технічних та економічних розрахунків, складати прості таблиці, схеми. Вмiє працювати самостійно, підготувати реферат і захищати його положення. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями.		
64-73	D	ЗАДОВІЛЬНО – здобувач освіти розуміє суть дисципліни, виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, ситуації, робити певні висновки, самостійно відтворити більшу частину матеріалу. Відповідь може бути правильна, але недостатньо осмислена.		
60-63	E	ЗАДОВІЛЬНО (ДОСТАТНЬО) – здобувач освіти має початковий рівень знань, володіє необхідними вміннями та навичками для вирішення стандартних завдань; виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; здатний з помилками дати визначення понять та категорій, що вивчаються; може самостійно оволодівати частиною навчального матеріалу, але висновки робить нелогічні, непослідовні.		задовільно

35-59	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – з можливістю складання іспиту: здобувач освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; робить спробу розповісти суть заданого, але відповідає лише за допомогою викладача на рівні "так" чи "ні"; однак може самостійно знайти в підручнику відповідь.	не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно
0-34	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – з обов'язковим повторним курсом: здобувач освіти не володіє необхідними знаннями, уміннями, навичками та науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури.	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Максимальна кількість балів, які отримують студенти з урахуванням критеріїв оцінювання результату наступна.

Розподіл балів, які отримують студенти

номер модуля	Форма контролю	Кількість балів	Макс. кількість набраних балів
Модуль №1	<u>Лекції (8 лекцій)</u>		
	Конспект -	1	8
	<u>Семінари (2семінар)</u>		
	Відвідування	1	2
	Виступ -	5	10
	<u>Самостійна робота</u> (17 робіт)	1	17

номер модуля	Форма контролю	Кількість балів	Макс. кількість набраних балів	
	Конспект -	5	85	
	Контрольні запитання -			
	<u>Практичні роботи (1 робота)</u>			
	Виконання роботи	1	1	
	Захист роботи -	5	5	
	Всього		128	
Модуль №2	<u>Лекції (10 лекцій)</u>			
	Конспект -	1	10	
	<u>Семінари (2 семінар)</u>			
	Відвідування	1	2	
	Виступ -	5	10	
	<u>Самостійна робота (18 робіт)</u>			
	Конспект -	1	18	
	Контрольні запитання -	5	90	
	<u>Практичні роботи (1 робота)</u>			
	Виконання роботи -	1	1	
	Захист роботи -	5	5	
		Всього		136
		ККР	17	17
	Всього за курс		281	

Підсумкова оцінка визначається як середньозважена результатів змістових модулів. Для визначення середньозваженої оцінки вводиться коефіцієнт вагомості (K_B). Тоді середньозважена підсумкова оцінка (Π) визначається за формулою:

$$\Pi = \Pi_M \cdot K_B,$$

де Π_M - загальна кількість балів, що отримав здобувач вищої освіти за модулі (підсумок за модулі №1-2);

K_B - коефіцієнт вагомості ($K_B = 0,355$).